

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ Δ' ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Β')
ΔΕΥΤΕΡΑ 18 ΜΑΪΟΥ 2015 - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ
ΜΑΘΗΜΑ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

A1. Περίληψη κειμένου

Το κείμενο πραγματεύεται την αξία και τους τρόπους ανάδειξης των μνημείων (αρχαίων θεάτρων) της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Αρχικά, επισημαίνεται πως οι χώροι αυτοί πέρα από την αρχιτεκτονική τους αξία προβάλλουν την δημοκρατία, το αίσθημα της συλλογικότητας και συμβάλλουν στην γνήσια ψυχαγωγία, ως κοιτίδες πολιτισμού. Ειδικότερα, καθώς στη Μεσόγειο και ιδίως στην χώρα μας υπάρχει πληθώρα θεάτρων κρίνεται αναγκαία η αξιοποίηση τους, ώστε να επιτευχθεί η σύζευξη παρόντος – παρελθόντος και η βιωματική σχέση με αυτούς με τη συμβολή της αρχαιολογίας. Ωστόσο, αν και οι θεατρικοί αυτοί οι χώροι αποτελούν πλέον μνημεία αποσπασματικά με σοβαρές φθορές δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται αρνητικά, αλλά απαιτείται η βιωματική τους προσέγγιση. Κρίνεται λοιπόν, απαραίτητη η καταγραφή τους, η συμβολή όλων των φορέων και η αξιοποίηση αυτών των χώρων για διάφορες εκδηλώσεις, ώστε να υπάρξει ορθολογικότερη διαχείριση, προστασία και βιωματική σχέση με την πολιτισμική κληρονομιά.

B1.

α. → Σωστό, β. → Λάθος, γ. → Λάθος, δ. → Λάθος, ε. → Σωστό.

B2.α. Η παράγραφος αναπτύσσεται με συνδυασμό μεθόδων.

Ειδικότερα αναπτύσσεται με τη μέθοδο του αιτίου και αποτελέσματος, καθώς αναφέρεται πως η καταγραφή όλων των μνημείων (αίτιο) θα προσφέρει ένα πολύ σημαντικό εργαλείο στη συστηματικότερη διαχείριση του πολιτιστικού πλούτου (αποτελεσματικό).

Επίσης, με διαίρεση: διαιρετέα έννοια: «τα μνημεία» και μέλη διαίρεσης: «πολύ ή λιγότερο γνωστά, εντοπισμένα αλλά μη ερευνημένα καθώς και στα γνωστά μόνο από αρχαίες μαρτυρίες».

(Εναλλακτικά με τη μέθοδο της σύγκρισης – αντίθεσης καθώς αναφέρεται η αντίθεση ανάμεσα στα ερευνημένα και μη ερευνημένα μνημεία (ενδεικτική η διαρθρωτική λέξη «αλλά»).

- β. Πρώτα από όλα → καταρχάς, πρωταρχικά
 Παράλληλα → ταυτοχρόνως, συγχρόνως.
 Εξάλλου → ωστόσο, από την άλλη.

B3. α. Συνώνυμα

εκτυλίσσεται : διαδραματίζεται, εξελίσσεται, διεξάγεται
 κατάλοιπα : απομεινάρια, υπολείμματα
 επιδίωξη : σκοπός, στόχος, επιζήτηση
 προσέγγισης : πλησιάσματος, σύγκλισης
 ολοκληρωμένα : πλήρης, τέλεια, άρτια

β. Αντώνυμα

- αναπτυσσόταν → παραγκωνιζόταν, παρήκμαζε
δράση → αδράνεια, απραξία, στασιμότητα
ερευνημένων → ανεξερευνήτων
γνωρίζουμε → αγνοούμε
ανάδειξης → απόκρυψης, υπονόμησης, υποβάθμισης

B4.α. Με τη χρήση της διπλής παύλας ο συγγραφέας επιδιώκει να επεξηγήσει την έννοια της καταγραφής όλων των μνημείων με στοιχεία που είναι απαραίτητα για την κατανόηση του λόγου.

β. Το ρηματικό πρόσωπο που κυριαρχεί στο κείμενο είναι το γ' ενικό – πληθυντικό. Με τη χρήση του ο συγγραφέας προσδίδει στις θέσεις του αντικειμενικότητα, εγκυρότητα, ως θέσεις γενικά αποδέκτες, παρουσιάζοντας την πραγματικότητα ως αποστασιοποιημένος παρατηρητής. Το ύφος του κρίνεται απρόσωπο και σοβαρό.

Γ1. Επικοινωνιακό πλαίσιο: Ομιλία σε ημερίδα του Δήμου

Προσφώνηση: Κύριες – Κύριοι

Πρόλογος: Αναφορά στην απαξίωση και αποστασιοποίηση από την πολιτισμική κληρονομιά των σύγχρονων ανθρώπων αλλά και στην αναγκαιότητα προσέγγισής τους.

ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ:

1ο ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ: Λόγοι για τους οποίους πρέπει το ευρύ κοινό πρέπει να πλησιάσει και να γνωρίσει τους χώρους και τα μνημεία της πολιτισμικής κληρονομιάς.

- Συντελούν στην πνευματική, ηθική και αισθητική καλλιέργεια των ανθρώπων αφού αυτοί έρχονται σε επαφή με το σύνολο της προφορικής, γραπτής και μνημειακής παράδοσης και αξιών που η καθεμία αντιπροσωπεύει. Προσφέρουν αισθητική συγκίνηση ως έργα τέχνης, καθιερώνουν ιδιαίτερους αισθητικούς κανόνες, γίνονται αφορμή για καλλιτεχνική έμπνευση και δημιουργία από τους μεταγενέστερους, αναδεικνύουν το φυσικό κάλλος μιας περιοχής.
- Με τις κατάλληλες παρεμβάσεις, μπορούν να χρησιμοποιήσουν για ποικίλες εκδηλώσεις, δημιουργώντας μια ιδιαίτερη ψυχική ανάταση στους θεατές και ενώνοντας πολιτιστικά το παρελθόν με το παρόν.
- Διαφυλάσσουν την παράδοση, αντιπροσωπεύει τη διάρκεια της πολιτισμικής παρουσίας ενός έθνους μέσα στον χρόνο.
- Συνδέουν το ιστορικό παρόν με το ιστορικό παρελθόν, αποτελούν τρόπο κατανόησης και διασφάλισης της ιστορικής διαδρομής ενός λαού. Μέσω της μελέτης τους μπορούμε να γνωρίσουμε όχι μόνο τις αξίες και τις ιδέες των ανθρώπων που τα δημιούργησαν, αλλά και τις λατρευτικές τους συνήθειες, τις ασχολίες τους, τις οικονομικές τους δραστηριότητες, τις τεχνικές τους γνώσεις και γενικότερα τον τρόπο ζωής τους.
- Συμβάλλουν στη διαμόρφωση της εθνικής συνείδησης, μας επιτρέπουν να αντιλαμβανόμαστε τη συνέχεια των πολιτισμικών επιτευγμάτων. Αποτυπώνουν την πορεία και την εξέλιξη του έθνους που τα δημιούργησε. Πιο συγκεκριμένα αποτελούν αναπόσπαστο στοιχείο της ταυτότητας και φυσιογνωμίας ενός λαού και πιστοποιούν την ενότητα και τη συνέχεια του εθνικού πολιτισμού μέσα στο χώρο και το χρόνο. Εμπνέουν το θαυμασμό για τα έργα των προγόνων, διαμορφώνουν και τονώνουν την εθνική συνείδηση, παρωθούν στην ανάληψη μεγάλων έργων στο παρόν.

- Καλλιεργούν το αίσθημα της συλλογικότητας και της συνεργασίας ως βασικά συστατικά στην προσπάθεια επίτευξης στόχων.
- Η διατήρηση και αξιοποίηση των εθνικών πολιτισμών και παραδόσεων εξασφαλίζει πλουραλισμό, που αποτελεί απαραίτητο παράγοντα για τη σύνθεση νέων μορφών πολιτισμού (σύνδεση με παγκόσμιο πολιτισμό).

Μεταβατική παράγραφος: Παρά τις προσπάθειες προβολής των μνημείων που καταβάλλονται από ποικίλους φορείς, είναι προφανές ότι οι σύγχρονοι μαθητές δεν έχουν οικοδομήσει ουσιαστικές σχέσεις μαζί τους. Οφείλουμε λοιπόν να προωθήσουμε νέους τρόπους επαφής των μαθητών με τα μνημεία.

2^ο ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ: Δραστηριότητες εξοικείωσης των πολιτών και των νέων με τους χώρους αυτούς.

- Προγράμματα που θα ενισχύουν τη συμμετοχή των πολιτών στον τοπικό πολιτισμό και κυρίως μνημειακό πλούτο – δημιουργία ενός μοντέλου διαχείρισης που θα διαπνέεται από αίσθημα συλλογικής κοινωνικής ευθύνης απέναντι στην ιστορία και την παράδοση του τόπου.
- Σχεδιασμός και υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων για την ενίσχυση του ενδιαφέροντος των μαθητών για τα πολιτισμικά αγαθά του τόπου τους. Συστηματικότερη μελέτη τους στα πλαίσια του σχολικού μαθήματος και διάχυση της γνώσης και των πληροφοριών γύρω από αυτά σε μεγαλύτερο εύρος μαθημάτων. Σημάντικός είναι και ο ρόλος της οικογένειας, που μέσα από δραστηριότητες (εκδρομές, επισκέψεις σε μνημεία) μπορεί να αφυπνίσει το ενδιαφέρον των νεαρών μελών της για την αξία των μνημείων, τη διαφύλαξή τους και τη βιωματική σχέση μαζί τους.
- Μεθοδικότερη προετοιμασία των επισκέψεων σε μνημεία και αρχαιολογικούς χώρους μέσω της οργάνωσης προβολών σχετικές με το θέμα, ομιλιών και παρουσιάσεων. Ακόμη η επίσκεψη μπορεί να οργανωθεί με τέτοιο τρόπο ώστε να προσφέρει την ευκαιρία ανακάλυψης στοιχείων και αυτενέργειας από τους μαθητές, ώστε να καταστεί ενδιαφέρουσα.
- Εκπόνηση μαθητικών εργασιών πάνω σε ένα ευρύ πεδίο θεμάτων γύρω από τοπικά μνημεία. Οι μαθητές θα καλούνται να επιλέξουν ένα θέμα σχετικό με κάποιο μνημείο και στη συνέχεια θα αντλούν πληροφορίες, θα δημιουργούν και θα παρουσιάζουν εργασίες σχετικές με το θέμα τους.
- Εκπαιδευτικές και πολιτισμικές ανταλλαγές, συνεργασία των χωρών μέσα από προγράμματα κατάλληλα σχεδιασμένα για την προβολή των πολιτιστικών αγαθών.
- Συνεργασία πολιτείας, τοπικής αυτοδιοίκησης, πολιτιστικών συλλόγων και πνευματικών ανθρώπων, με σκοπό την εκπόνηση δραστηριοτήτων που θα αποτελέσουν τη βάση για να δημιουργηθεί η καλή σχέση και εξοικείωση με την πολιτισμική κληρονομιά. Τα δρώμενα αυτά μπορούν να καλύπτονται από τα ΜΜΕ για την ευρεία προβολή τους.
- Διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων ή εκθέσεων με συμμετοχή δημοφιλών καλλιτεχνών σε ειδικά διαμορφωμένους και ανακαινισμένους χώρους με ιστορική σημασία ώστε να αποκτήσουν οι μαθητές βιωματική σχέση με τους χώρους αυτούς.
- Χρήση των νέων τεχνολογιών για τη διάσωση της πολιτισμικής μας κληρονομιάς – προσαρμογή στην ψηφιακή εποχή και στις ανάγκες της παγκοσμιοποίησης, αξιοποίησή τους στην εκπαίδευση.
- Ενίσχυση και διεύρυνση του θεσμού της "Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης" η οποία θα προσφέρει προβολή και δυνατότητα ανάδειξης σε περιοχές με ιδιαίτερο ιστορικό

ενδιαφέρον. Προβολή των μνημείων αλλά και γενικότερα της πολιτιστικής μας κληρονομιάς μέσω των ΜΜΕ.

- Ανάπτυξη του «πολιτιστικού τουρισμού» στο πλαίσιο του εναλλακτικού τουρισμού. Αξιοποίηση χώρων πολιτισμικού (αρχαιολογικοί χώροι, μνημεία, μουσεία κ.λπ.).

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά οι εθνικοί πολιτισμοί και παραδόσεις θεωρούνται απαραίτητοι στη δημιουργία και την εξέλιξη ενός οικουμενικού πολιτισμού. Ιδιαίτερως η χώρα μας που βρίθει πολιτισμικών μνημείων, οφείλει όχι μόνο να προστατεύσει αυτά τα μνημεία αλλά και να καλλιεργήσει την αγάπη προς αυτά ενσωματώνοντάς τα στη σύγχρονη πραγματικότητα, ώστε να μην παραγκωνίζονται στο πλαίσιο της σύγχρονης παγκοσμιοποίησης.

Αποφώνηση: Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας

Οι Απαντήσεις είναι ενδεικτικές και σε καμία περίπτωση μοναδικές

Επιμέλεια απαντήσεων:

Σκυριανού Μαίρη

Μπέκου Νατάσα

Φιλόλογοι

Φροντιστήριο Μ.Ε «ΕΠΙΛΟΓΗ» - Καλαμάτα

<http://www.epil.gr>